

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirkkolain muuttamisesta (HE 26/2017 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- vanhempi hallitussihteeri Joni Hiitola, opetus- ja kulttuuriministeriö
- kirkkoneuvos Pirjo Pihlaja, Kirkkohallitus

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kirkkolain arkkipiispan vaalia koskevaa säännöstä siten, että arkkipiispan vaalissa vaalin tulosta laskettaessa arkkihiippakunnan äänioikeutettujen äänien painoarvoa vähennetään. Samalla piispan vaalia koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi lisäämällä äänioikeutettuihin hiippakunnasta kirkkohallitukseen valittu maallikkojäsen.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan muutettaviksi lääninrovastin valintaa koskevia säännöksiä siten, että lääninrovastin vaalista luovutaan ja tuomiokapituli nimittää lääninrovastin neljäksi vuodeksi kerrallaan rovastikunnan seurakuntien kirkkoherroista. Tavoitteena on selkiyttää ja kehittää lääninrovastin tehtävää vahvistamalla hänen yhteyttään piispaan ja tuomiokapituliin sekä keventää hiippakunnan hallintoa.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2017.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Arkkipiispan vaalitapaa ja lääninrovastin valintaa koskeviin kirkkolain säännöksiin ehdotetaan muutoksia. Valiokunta pitää näitä muutoksia tarpeellisina ja tarkoituksenmukaisina.

Arkkipiispan tehtävät koostuvat yleisistä piispan viran tehtävistä Turun arkkihiippakunnassa ja koko kirkkoa koskevista erityistehtävistä. Näitä erikseen säädettyjä kokonaiskirkollisia tehtäviä

Valiokunnan mietintö HaVM 7/2017 vp

ovat esimerkiksi kirkolliskokouksen, kirkkohallituksen ja piispainkokouksen puheenjohtajuudet. Arkkipiispalla on merkittävä asema kirkon johdossa. Arkkipiispa hoitaa kirkon ekumeenisia suhteita, yhteiskuntasuhteita ja kirkon suhteita tiedotusvälineisiin. Saadun selvityksen mukaan arkkipiispan odotetaan muun muassa mediaympäristön muutoksesta johtuen esiintyvän aiempaa enemmän julkisuudessa koko kirkon edustajana.

Arkkipiispan vaalissa äänioikeus on arkkihiippakunnan äänioikeutettujen lisäksi muista hiippakunnista kirkolliskokoukseen valituilla edustajilla, saamelaiskäräjien kirkolliskokoukseen valitsemalla edustajalla sekä muiden hiippakuntien hiippakuntavaltuustojen, tuomiokapitulien ja kirkkohallituksen jäsenillä. Vaalitapaa ehdotetaan nyt muutettavaksi niin, että arkkihiippakunnasta annettujen äänen painoarvoa vaalin tulosta laskettaessa vähennetään. Muutoksen tavoitteena on saada arkkipiispan vaalitapa vastaamaan arkkipiispan nykyisiä tosiasiallisia tehtäviä. Arkkihiippakunnan ohella muiden hiippakuntien ja näin ollen kokonaiskirkon ääni tulee vaalitivassa aiempaa selkeämmin esiin. Arkkihiippakunnan äänioikeutetuille jää vaalissa kuitenkin edelleen pieni enemmistö. Asiasta säädetään tarkemmin kirkon vaalijärjestyksessä, jota kirkolliskokous on päättänyt muuttaa. Mainitun muutoksen on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan nyt ehdotettujen kirkkolain muutosten kanssa.

Lääninrovastin tehtävänä on toimia piispan ja tuomiokapitulin apuna rovastikunnan hallinnossa. Lääninrovasti valitaan nykyisin kuudeksi vuodeksi kerrallaan rovastikunnan kirkkoherrojen keskuudesta. Tuomiokapituli nimittää virkaan jonkun kolmesta lääninrovastin vaalissa eniten ääniä saaneesta ehdokkaasta. Lääninrovastin valintatapaa on saadun selvityksen mukaan pidetty tarpeettoman raskaana. Vaalista ehdotetaan nyt luovuttavaksi. Tuomiokapituli nimittää jatkossa lääninrovastin neljäksi vuodeksi kerrallaan rovastikunnan seurakuntien kirkkoherroista. Muutos keventää hiippakuntahallintoa sekä selkiyttää lääninrovastin tehtävää ja vahvistaa tämän yhteyttä piispaan ja tuomiokapituliin. Lääninrovastin tehtäviin ei esitetä muutoksia.

Hallintovaliokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muutamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 26/2017 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 10.5.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juho Eerola ps
varapuheenjohtaja Timo V. Korhonen kesk
jäsen Anders Adlercreutz r

Valiokunnan mietintö HaVM 7/2017 vp

jäsen Elsi Katainen kesk
jäsen Kari Kulmala ps
jäsen Antti Kurvinen kesk
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Olli-Poika Parviainen vihr
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Joonas Räsänen sd
jäsen Vesa-Matti Saarakkala ps
jäsen Matti Semi vas

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

istuntoasiainneuvos Henri Helo